

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobkyně: **SAMARINDA SE**, IČO: 242 63 940
sídlem Křížová 1018/6, 150 00 Praha 5
zastoupena daňovou poradkyní GT Tax a.s., IČO: 264 20 473
sídlem Muchova 240/6, 160 00 Praha 6

proti

žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. 17393/20/5200-11434-706502 ze 7. 5. 2020

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se náhrada nákladů řízení nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci.

1. Jádrem sporu je otázka, zda žalobkyniny úrokové náklady spojené s korunovými dluhopisy emitovanými v roce 2012 jsou ve zdaňovacích obdobích 2013 až 2015 uznatelnými náklady pro účely výpočtu základu daně z příjmů, konkrétně zda

jednotlivými kroky doprovázejícími emisi těchto dluhopisů došlo ke zneužití práva, tedy zda hlavním účelem realizovaných transakcí bylo získání daňového zvýhodnění v rozporu se zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“), nebo zda tyto transakce měly racionální ekonomický důvod.

2. Žalobkyně byla jako „ready made“ společnost zapsána do obchodního rejstříku 24. 8. 2012. Dne 19. 12. 2012 emitovala korunové dluhopisy v celkové hodnotě jedné miliardy Kč (pevný úrokový výnos 12,00 % p. a., splatnost v roce 2032, nebyly určeny k obchodování a veřejné nabídce). Dne 26. 9. 2013 se stal žalobkyniným jediným akcionářem O. M. a 1. 10. 2013 byla do obchodního rejstříku zapsána REALTORIA, s.r.o., IČO: 021 51 944 (dále „Realtoria“), vzniklá v důsledku rozdělení odštěpením části jmění několika společností ovládaných O. M. (KAVALIERGLASS, a.s., OJGAR, s.r.o., OMGD, s.r.o., DST – KOVO, a.s.), jenž se stal jejím jednatelem i společníkem s obchodním podílem 99,03 %. Tento obchodní podíl byl 7. 10. 2013 rozdělen a převeden částečně na žalobkyni (49,52 %), částečně na SERICEA SE, IČO: 242 82 868 (49,51 %), vlastněnou rovněž O. M. Kupní cena obchodního podílu v této společnosti, převáděného na žalobkyni, byla stanovena znaleckým posudkem na 1 236 955 000 Kč. Již 7. 10. 2013 Realtoria změnila formu na komanditní společnost. Dne 26. 10. 2013 byly všechny žalobkyní emitované dluhopisy upsány O. M., jenž téhož dne rozhodl o poskytnutí dobrovolného příplatku do žalobkyniných ostatních kapitálových fondů ve výši 236 955 000 Kč. Téhož dne došlo k započtení žalobkyniných pohledávek na úhradu ceny za převod dluhopisů a příplatku akcionáře vůči O. M. oproti pohledávce O. M. na úhradu kupní ceny za převod podílu v Realtorii vůči žalobkyni.
3. Finanční úřad pro hlavní město Prahu (dále jen „správce daně“) na základě výsledků daňové kontroly zahájené 29. 5. 2017 naznal, že žalobkyně postupovala formálně v souladu se ZDP. Zároveň však nabyt předsvědčení, že popsané operace vzájemně propojených osob neměly ekonomické opodstatnění, nýbrž byly O. M. nastoleny uměle s cílem získat daňové zvýhodnění jednak v podobě zatížení žalobkyně daňově účinnými úrokovými náklady, jednak v podobě nezdaněného příjmu (úroků z korunových dluhopisů) na straně O. M. Z příjmů z korunových dluhopisů totiž v důsledku způsobu stanovení a zaokrouhlení srážkové daně v daných obdobích plynula nulová daňová povinnost. Správce daně v tom spatřoval zneužití práva, a proto výdaje v podobě vyplacených nákladových úroků nepovažoval za daňově uznatelné ve smyslu § 23 odst. 10 ZDP a o tyto částky podle § 23 odst. 3 písm. a) bod 2 ZDP v jednotlivých zdaňovacích obdobích zvýšil základ daně. V návaznosti na to správce daně třemi platebními výměry doměřil žalobkyni daň z příjmů právnických osob za uvedená zdaňovací období vyšší o celkem 51 300 000 Kč a současně jí sdělil předpis penále v celkové výši 10 260 000 Kč. Žalobkyně podala proti platebním výměrům odvolání, které žalovaný po doplnění řízení žalobou napadeným rozhodnutím zamítl a platební výměry potvrdil.
4. Žalobkyně podala proti těmto platebním výměrům odvolání, která žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl a platební výměry potvrdil.

II. Argumentace účastníků řízení.

5. Žalobkyně v žalobě uvedla, že emise dluhopisů byla součástí interní restrukturalizace skupiny podniků, jejichž skutečným vlastníkem je O. M. Restrukturalizace zahrnovala řadu dalších operací týkajících se dalších společností, jimiž se daňové orgány nezabývaly. Mimo jiné došlo přeměnou několika společností, odštěpením částí jejich jmění a jejich

převodem na několik nových společností k oddělení společností podnikajících v rizikovém sklářském průmyslu (skupina KAVALIER) od vlastnictví nemovitostí (skupina REALTORIA). Žalobkyně podle svého přesvědčení dostatečně prokázala a zdůvodnila ekonomickou podstatu restrukturalizace jak ze svého pohledu, tak z pohledu O. M., jakož i to, že hlavním důvodem tohoto postupu nebylo získání daňové výhody.

6. Ekonomickou racionálnost restrukturalizace spatřuje žalobkyně v zajištění rozvoje podnikání jednotlivých společností ve skupině, v možnosti jejich prodeje a případného vstupu strategického investora, v zajištění dluhového financování, v ochraně majetku O. M. před nároky věřitelů, ve zjednodušení řízení skupiny a rozhodování vlastníka, v optimalizaci organizační struktury skupiny, v diverzifikaci rizik ve skupině, v tvorbě oceňovacího rozdílu nebo v usnadnění možnosti předat řízení jednotlivých společností nebo celé skupiny jiné osobě. Žalobkyně dodala, že z hlediska řízení společností v obou skupinách se O. M. s ohledem na svůj důchodový věk tímto způsobem připravil na případné předání vedoucích pozic najatým manažerům, což předchozí organizační struktura skupiny neumožňovala. Konkrétně ve vztahu k dluhopisům žalobkyně uvedla, že zdroje získané jejich vydáním použila k nákupu podílu o velikosti 49,52 % v Realtorii, z něž jí plyne značný zisk a jež by jinak nebyla získala. Žalobkyně zdůraznila, že podle judikatury má daňový subjekt možnost vybrat si z možných alternativ tu ekonomicky nejvýhodnější pro provozování svého podnikání, neboť legitimní součástí ekonomické úvahy jsou také daňová hlediska jako jedna z nákladových položek. Ostatně neexistuje žádná povinnost podnikat takovým způsobem, aby se zvýšil daňový příjem státu. Žalovaný neunesl důkazní břemeno ohledně prokázání skutečností svědčících o zneužití práva a nepřipustně hodnotil podnikatelskou strategii žalobce, ačkoli mu to vůbec nepřislouší. Žalobkyně má za to, že její postup nebyl v rozporu s cílem sledovaným právní úpravou, a úroky z dluhopisů jsou tak uznatelnými výdaji ve smyslu § 24 odst. 1 ZDP, neboť bezprostředně souvisejí s žalobkyninými zdanitelnými příjmy.
7. Žalobkyně svá tvrzení o ekonomické podstatě transakce podle svého přesvědčení prokázala znaleckým posudkem (a jeho dodatkem zpracovaným v odvolacím řízení), dle jehož závěrů bylo shora deklarovaných cílů dosaženo a ekonomické důvody transakcí byly přípustné pro jejich zdůvodnění. Hodnocení tohoto posudku i výsledku znalce žalovaným považuje žalobkyně za nepřipustné, účelové a odporující judikatuře NSS, a z tohoto důvodu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na názoru vyjádřeném v napadeném rozhodnutí. Žalobkyně nastolila situaci, která navozovala možnost splnění podmínek pro uplatnění nákladů (úroků z korunových dluhopisů) jako daňově účinných, avšak která svým účelem a podstatou odporovala smyslu zákona. Pro celou transakci – nákup „ready made“ evropské společnosti s emisí korunových dluhopisů před 31. 12. 2012, nákup obchodního podílu spojené osoby za cenu přecenění a následné změny právní formy společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost, příplatků jediného akcionáře mimo základní kapitál, prodeje emise dluhopisů jedinému akcionáři a vzájemnému zápočtu takto vzniklých závazků a pohledávek v částce 1 236 955 000 Kč – totiž neexistují žádné ekonomické důvody. Úmyslem zapojených osob a jejich vzájemně provázaných kroků, k nimž došlo v období několika týdnů, bylo realizovat výplatu úroků z korunových dluhopisů nezatížených srážkovou daní spojené osobě (upisovateli O. M., a k tomuto účelu použit podíl žalobkyně-komplementářky na zisku hospodářsky aktivní komanditní společnosti Realtoria jeho vyvedením do žalobkynina základu daně bez ekonomického

opodstatnění, pouze za účelem získání daňového zvýhodnění s cílem eliminace daňové povinnosti (dluhopisové úroky).

9. Žalobkyně v replice zopakovala některé své dřívější argumenty a setrvala na svém názoru.

III. Vlastní posouzení žaloby.

III. 1. Řízení před soudem.

10. Soud nejprve shledal, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou. Následně vycházejí ze skutkového a právního stavu, jenž zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí, přezkoumal je na základě podané žaloby v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a nezjistil při tom žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlídnout z úřední povinnosti.
11. Při jednání konaném 21. 6. 2022 účastníci řízení zopakovali argumenty uvedené ve svých procesních podáních a setrvali na svých dosavadních návrzích.
12. Soud při jednání zamítl provedení důkazů dodatkem č. 2 k znaleckému posudku č. 373-4065/2018, datovaným 21. 1. 2022, neboť jej s ohledem na obsah správního spisu považoval za nadbytečný (sama žalobkyně uvádí, že od dodatku č. 1 se liší toliko znaleckou doložkou). Správním spisem se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS z 29. 1. 2009).

III. 2. Korunové dluhopisy a východiska posouzení zneužití práva.

13. Úvodem právního hodnocení soud předesílá, že požadavek na řádné odůvodnění rozhodnutí (ať už správního nebo soudního) nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý dílčí argument obsažený v žalobě (odvolání). Odpověď na základní námitky může v některých případech zahrnovat odpověď na některé námitky dílčí a související (rozsudky NSS č. j. 7 As 79/2012-54 ze 14. 2. 2013, č. j. 7 As 182/2012-58 z 29. 8. 2013 nebo č. j. 1 Afs 88/2013-66 z 19. 2. 2014). Také dle Ústavního soudu „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ (bod 68 nálezu sp. zn. III. ÚS 989/08 z 12. 2. 2009). To platí tím spíše u podání rozsáhlých, jako je právě nyní projednávaná žaloba, jež čítá 35 hustě popsaných stran a žalobkyně ji ještě doplnila o repliku. Jelikož se soud se závěry žalovaného až na některé drobné odchylky plně ztotožňuje, bude v další části odůvodnění na příslušné pasáže napadeného rozhodnutí v podrobnostech odkazovat.
14. Dále je vhodné ozřejmit právní základ věci. Žalobkyně vydala 19. 12. 2012 korunové dluhopisy o celkové jmenovité hodnotě jedné miliardy Kč, jež byly 26. 10. 2013 upsány O. M. Dluhopisem se obecně rozumí cenný papír, s nímž je spojeno právo na splacení určité dlužné částky odpovídající jeho jmenovité hodnotě emitentem (§ 2 odst. 1 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech). Pojem „korunový dluhopis“ představuje zažitou zkratku pro označení dluhopisů s nominální hodnotou jedné koruny. Byly emitovány zpravidla v období od 1. 8. 2012 do 31. 12. 2012 v takové jmenovité hodnotě, aby při aplikaci § 36 odst. 3 ZDP ve znění účinném do 31. 12. 2012 a čl. IV bodu 2 přechodných ustanovení zákona č. 192/2012 Sb. bylo zdanění úrokového příjmu 15% srážkovou daní rovno 0 Kč

(základ daně byl stanovován za každý jednotlivý dluhopis a zaokrouhloval se na celé koruny dolů). Účelem emise korunových dluhopisů mělo být zajištění financování emitenta, který následně mohl uplatnit úrokový náklad, jímž snížil základ příjmové daně. Zákonem stanovená možnost emise dluhopisů tak představuje jakousi pobídku k financování podnikání získáním finančních prostředků dluhem z cizích zdrojů. Na straně upisovatele pak úpis dluhopisů představuje daňovou optimalizaci v podobě absence daně z úrokového příjmu.

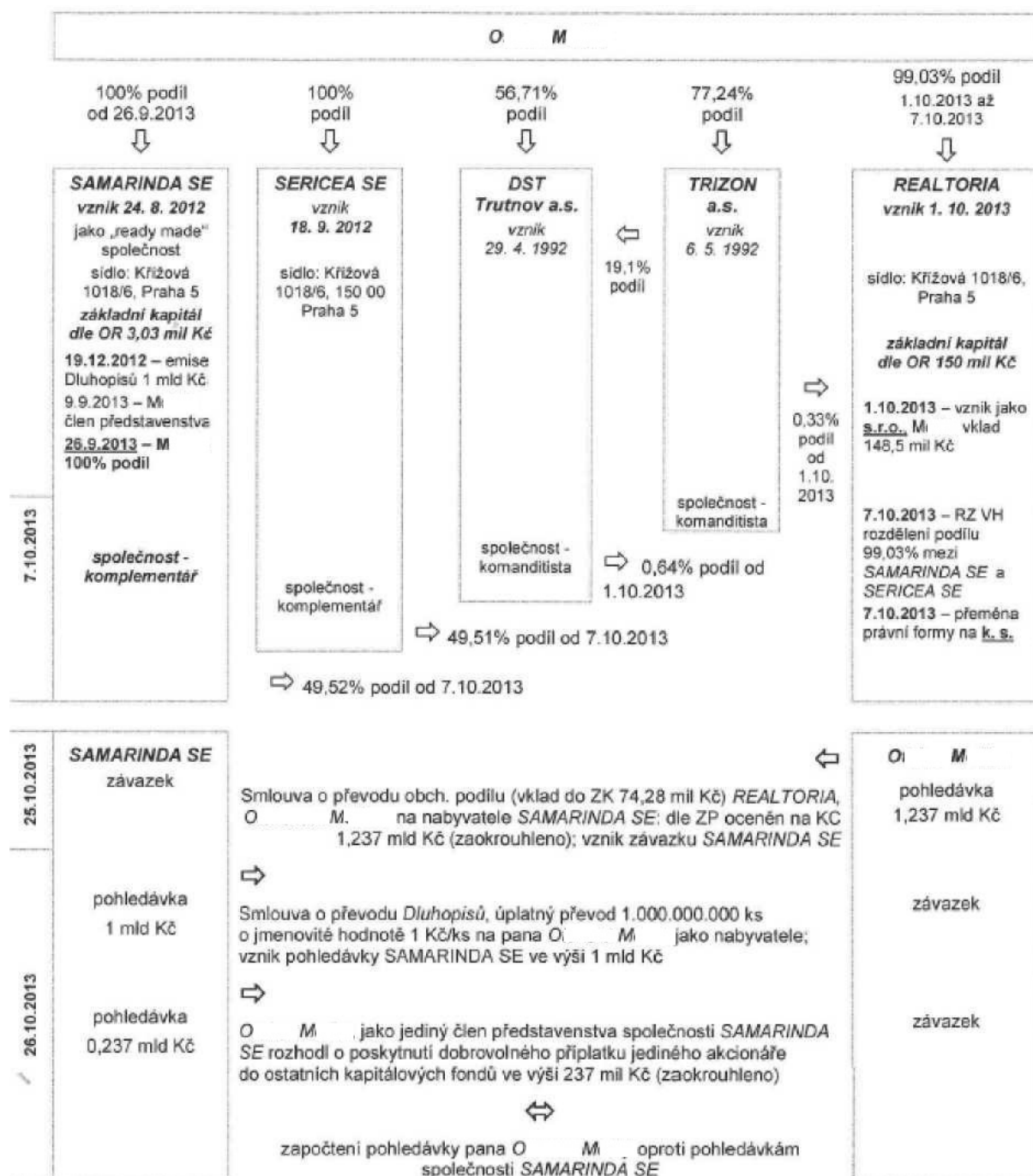
15. V projednávané věci žalobkyně emitovala korunové dluhopisy, a následně uplatnila úrokové náklady, čímž se jí snížil základ daně a daňová povinnost ve smyslu § 24 odst. 1 ZDP. Cílem a účelem tohoto ustanovení je podle setrvalé judikatury Ústavního soudu podpora podnikání (obnovování techniky, hmotného investičního majetku, rozvoj podnikání a podobně). Zároveň musí mít správce daně k dispozici nástroje, které mu umožní zamezit spekulativnímu snižování základu daně. (Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 438/2001 z 2. 10. 2002 a usnesení téhož soudu sp. zn. II. ÚS 67/2000 z 23. 4. 2001). Při posuzování, zda lze určité výdaje považovat za výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů, tak je zpravidla nutno vždy zohlednit skutečnou ekonomickou podstatu právních vztahů, s nimiž dané výdaje souvisejí (rozsudek NSS č. j. 2 Afs 39/2006-75 z 20. 12. 2006). Možnost posuzování skutečné povahy výdajů není v rozporu s principem smluvní svobody, neboť tu nelze v moderním právním státě zneužít k jednání neslučitelnému s veřejným zájmem, jakým řádný výběr daní nepochybně je (již citované usnesení sp. zn. II. ÚS 67/2000).
16. Mezi účastníky řízení není spor o skutkový stav věci ani o výklad právních předpisů nebo související judikatury. Shodnou se rovněž na tom, že žalobkyně ve všech krocích postupovala formálně v souladu se ZDP. Také žalobkyně nicméně uznává, že určité náklady nemusejí být uznány za způsobilé k dosažení, udržení nebo zajištění příjmů, pokud v souvislosti s jejich vynaložením došlo ke zneužití práva, a účastníci se shodují na vymezení předpokladů pro aplikaci tohoto institutu. Sporné je však to, zda bylo právo zneužito v nyní posuzované věci, nebo lépe řečeno: zda daňové orgány zneužití práva prokázaly.
17. Soud proto jen stručně připomíná, že zákaz zneužití práva není výslovně upraven v tuzemských právních předpisech, ale jde o právní princip, který plní funkci „záchranné brzdy“ pro případ, že by právní pravidla při svém doslovném uplatnění vedla k rozporu s materiální spravedlností, neboť by byla využita v rozporu se smyslem a účelem právní úpravy (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 57/2015-120 z 15. 10. 2015). Daňové subjekty nepochybně mohou uzpůsobit své podnikání tomu, aby minimalizovaly své daňové povinnosti. Taková svoboda však existuje pouze v mezích legálních možností (rozsudek NSS č. j. 2 Afs 178/2005-79 z 23. 8. 2006). Pokud hlavním účelem jejich podnikání či jednotlivých transakcí je získání nelegitimní daňové výhody, nelze takové jednání považovat za právem aprobované (rozsudek NSS č. j. 1 Afs 35/2007-108 ze 17. 12. 2007). Zákaz zneužití práva je přitom aplikovatelný také na oblast přímých daní (usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2714/07 z 6. 8. 2008).
18. S poukazem na judikaturu týkající se zneužití práva v oblasti daňové NSS konstatoval, že získání neoprávněné daňové výhody nemusí být jediným cílem a výsledkem zneužívajícího jednání, nýbrž postačí, pokud jde o cíl a výsledek hlavní, zjevně převažující (bod 39 rozsudku č. j. 6 Afs 376/2018-46). Obdobně se NSS vyjádřil v bodu 52 rozsudku č. j. 6 Afs 200/2014-28 z 25. 6. 2015: „*Hlavním účelem transakce ve smyslu rozhodnutí ve věci C-255/02*

Halifax je takový její účel, který ve srovnání s případnými jinými dalšími jejími účely je natolik neporovnatelně významnější, že tyto ostatní účely ve své podstatě zastiňuje a zásadně marginalizuje, takže od nich lze při zkoumání hospodářského smyslu dotyčné transakce odhlédnout. Je na soudu (resp. správním orgánu), aby prokázal, že tímto hlavním účelem je získání daňového zvýhodnění. Dle citované judikatury je nutné zkoumat skutečný obsah a význam dotčených plnění. Lze přitom vzít v úvahu čistě umělý charakter těchto plnění, jakož i právní, hospodářské nebo personální vztahy mezi subjekty účastnicími se plánu na snížení daňové zátěže (*obdobně rozhodnutí ESD ve věci C-94/05 - Emsland-Stärke*).“ Je tedy nutné rozlišovat situaci, kdy daňový subjekt volí z různých v úvahu přicházejících alternativ tu, která je pro něho daňově nejvýhodnější, od situace, kdy hlavním smyslem dané činnosti či transakce je získání nelegitimního daňového zvýhodnění. Za tím účelem se musí daňové orgány (i soud) zabývat se pozadím celého případu a posoudit ekonomickou racionalitu uskutečněných operací (rozsudek NSS č. j. 6 Afs 376/2018-46 z 14. 11. 2019).

19. Test zneužití práva ve shora uvedeném smyslu sestává z objektivního a subjektivního kritéria. Objektivní prvek zahrnuje hodnocení konkrétních úkonů daňového subjektu jednotlivě i v souvislosti a k jeho naplnění dojde tehdy, pokud ze všech objektivních okolností vyplývá, že postrádají ekonomický smysl. Subjektivní prvek spočívá v tom, že daňový subjekt takovým vytvořením umělých podmínek usiluje o získání daňové výhody. Tato kritéria od sebe nelze striktně oddělit a rozhodující je zejména zjištění objektivních okolností transakcí svědčících o naplnění objektivního prvku testu, neboť posouzení subjektivního prvku (záměru daňového subjektu) se od nich zpravidla odvíjí. (Body 27 a 33 rozsudku NSS č. j. 4 Afs 376/2021-60).
20. Před přikročením k hodnocení jednotlivých okolností případu soud zdůrazňuje, že veškeré operace, z nichž daňové orgány dovozují žalobkynino zneužití práva (žalobkynin vznik a emise korunových dluhopisů, její začlenění do skupiny podniků, vznik společnosti Realtoria s.r.o., prodej podílu v ní žalobkyni a změna právní formy této společnosti na komanditní společnosti, úpis dluhopisů O. M.), proběhly výlučně mezi subjekty stoprocentně vlastněnými – přímo nebo zprostředkovaně – O. M. Do žádné z těchto operací se nezapojil žádný subjekt neovládaný O. M., ani mu to nebylo nabídnuto, a v transakcích nefigurovaly ani žádné peněžní prostředky, majetek, dluhy nebo pohledávky jakéhokoli takového subjektu. Došlo pouze k přeskupení majetku uvnitř skupiny subjektů ovládaných O. M., jenž nepozbyl ničeho ze svého vlivu, a to plně v jeho režii (srov. body 53, 74 a 88 napadeného rozhodnutí). Tuto okolnost je třeba mít na paměti a v jejím světle je třeba veškeré transakce nazírat, neboť je pro posouzení věci naprosto zásadní (ke shodnému závěru dospěl Krajský soud v Českých Budějovicích v rozsudku č. j. 63 Af 4/2020-57 z 12. 10. 2021, srov. zejména jeho bod 46).

III. 3. Uměle vytvořené podmínky pro získání daňového zvýhodnění.

21. Schéma operací rozhodných pro posouzení věci je následující (bod 54 rozhodnutí žalovaného).

22. Žalobkyně argumentuje tím, že emise dluhopisů byla součástí komplexnější transakce (restrukturalizace), která zahrnovala mnoho dalších operací, nastíněných v bodu 5 tohoto rozsudku, a žalobu staví do značné míry na popisu značně obecně formulovaných výhod restrukturalizace jako celku, ať už pro jednotlivé články skupiny, pro skupinu jako celek nebo pro jejího konečného vlastníka, O. M. Žalobní argumentace se tak do značné míry mýjí s napadeným rozhodnutím a předmětem tohoto řízení (platí to zejména o první polovině části 1.1.1 a částech 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6 a 1.2 žaloby). Žalovaný nijak nezpochybnil dlouhou řadu obecných východisek týkajících se fungování skupiny a možný přínos nebo ekonomickou opodstatněnost většiny jednotlivých transakcí nebo i

organizačních změn, které žalobkyně popisuje (ku příkladu částečné oddělení výkonové a realitní části skupiny), případně se k nim nijak nevyjádřil. Žalovaný dovozuje zneužití práva pouze z několika konkrétních operací, které – a v tom soud se žalovaným souhlasí – tvoří samostatný celek a jejichž dopad na zbylé subjekty ve skupině bylo možno v rámci restrukturalizace oddělit. Pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí je významné pouze to, nakolik lze tvrzené ekonomické důvody restrukturalizace a její přínosy vztáhnout k transakcím, v nichž je spatřováno zneužití práva.

23. Daňové orgány naznaly, že řetězec transakcí a úkonů provázejících emisi korunových dluhopisů postrádá ekonomický smysl a jde toliko o uměle vytvořenou situaci, jejímž hlavním účelem je vylákání daňové výhody v podobě uměle vytvořeného žalobkynina zadlužení nákladovými úroky a nezdaněného zisku pro O. M. Soud se s tímto hodnocením ztotožňuje a připomíná, že všechny jednotlivé kroky propojených osob – k nimž ostatně došlo během několika týdnů – je třeba vnímat ve vzájemné souvislosti.
24. Žalobkyně byla založena v roce 2012 jako „ready made“ společnost a ještě téhož roku vydala neveřejně korunové dluhopisy v celkové hodnotě jedné miliardy Kč, aniž vyvíjela jakoukoli hospodářskou činnost. Účelem emise dluhopisů bylo patrně jen daňové zvýhodnění budoucího vlastníka, jež se odvíjelo od data emise dluhopisů před koncem roku 2012 (body 32 až 35 a 74 napadeného rozhodnutí).
25. Ani po koupi podílu O. M. nevyvíjela žalobkyně činnost zapsanou v obchodním rejstříku (pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor, výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona), ani žádnou jinou hospodářskou činnost, neměla žádné zaměstnance a jejím jediným výnosem byl podíl na zisku Realtorie. Tato společnost vznikla čtyři dny po nákupu žalobkyně O. M.; neměla žádné zaměstnance, ale vlastnila rozsáhlý nemovitý majetek, jež pro ni spravoval jiný subjekt. Realtoria, s.r.o., vznikla v důsledku rozdělení odštěpením části jmění několika jiných společností ovládaných O. M., a několik dnů poté – kdy podíl v ní již vlastnila žalobkyně – změnila svou formu na komanditní společnost.
26. Žalobkyně tak byla formální „průtokovou společností“, kterou protékal zisk z Realtorie, mající původ v nájmu z nemovitostí, z něž vyplácela úroky z korunových dluhopisů, nezatížené srážkovou daní, jedinému akcionáři a skutečnému vlastníku celé skupiny (bod 53 napadeného rozhodnutí). Žalobkyně nevykonávala žádnou jinou činnost, ve zkoumaných zdaňovacích obdobích nevlastnila kromě podílu v Realtorii žádný další majetek (strany 9 a 10 žaloby *a contrario*) a nedisponovala ani jinými peněžními prostředky, neboť O. M. v pozici statutárního orgánu rozhodl o započtení jejich pohledávek vůči sobě oproti své pohledávce z kupní ceny za obchodní podíl v Realtorii. Žalobkyně odůvodňuje smysl své existence ve skupině snahou o to, aby věřitelé Realtorie nemohli uspokojit své případné pohledávky z majetku O. M. Taková motivace je morálně pochybná, nicméně uspořádání struktury podnikatelských subjektů v rámci skupiny je plně na rozhodnutí soukromého subjektu, do něž správní orgány nemohou zasahovat. U tohoto kroku obecně nelze vyloučit uvedený ekonomický přínos, a žalovanému se jej nepovedlo v tomto konkrétním případě zpochybnit. Popsanou úlohu však mohla plnit kterákoli obchodní korporace s libovolným základním kapitálem (třeba ve výši 1 Kč), do níž mohl O. M. ku příkladu vložit právě obchodní podíl v Realtorii. K dosažení tohoto účelu tedy nebyla emise dluhopisů vůbec potřeba. Skutečnost, že danou roli hrála právě společnost s emitovanými korunovými dluhopisy, naopak podporuje závěr žalovaného o umělosti vytvořených podmínek, jejichž hlavním cílem byl právě zisk daňového

zvýhodnění. Jednou z podmínek pro jeho dosažení byla totiž zajištění určitého zdanitelného příjmu pro žalobkyni, oproti němuž bude možno úrokové náklady uplatnit (srov. bod 98 napadeného rozhodnutí).

27. Na okraj soud poznamenává, že po skončení zkoumaných zdaňovacích obdobích, konkrétně v roce 2016, žalobkyně nabyla od jiné společnosti O. M. 50% podíl ve společnosti FREMOTA s.r.o., IČO: 259 52 226, jež byla komplementářkou společnosti RECULTORIA, k.s., IČO: 052 05 263, podnikající v rekultivaci a rekonstrukci nemovitostí. Tato okolnost nicméně nemá na hodnocení nyní posuzovaných transakcí žádný vliv, neboť žalobkynina role v tomto řetězci je analogická jako ve vztahu k Realtorii a popsaná transakce tak dobře zapadá do obrazu vykresleného žalovaným. V roce 2018 pak O. M. převedl drobnou část korunových dluhopisů (4,3 % z celkové emise) zpět na žalobkyni, aby byly použity ke vstupu do společnosti VEBA, textilní závody a.s. Broumov. Došlo k tomu však již v průběhu daňové kontroly, a proto se tento krok skutečně jeví jako účelový (bod 147 napadeného rozhodnutí). Kromě toho mohl O. M. použít k takové transakci jakékoli své prostředky, a nebylo třeba vydávat za tím účelem o pět let dříve korunové dluhopisy.
28. Soud přisvědčuje žalovanému v tom, že umělost nastolených okolností je dobře vidět také na změně právní formy Realtorie ze společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost, jež byla výhodná pro konečného vlastníka celé skupiny, O. M., ale nepropojený subjekt by neměl ekonomickou motivaci souhlasit se změnou svého postavení ze společníka na komplementáře. Žalobkyně má pravdu v tom, že účast komplementáře v komanditní společnosti představuje podíl v obchodní společnosti ve smyslu § 31 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Postavení komplementáře je svým osobním charakterem obdobné postavením společníka veřejné obchodní společnosti (srov. § 119 zákona), u něž zákon v § 116 o „podílu“ výslovně hovoří, když zakazuje jeho převod. To však nemění ničeho na správnosti věcných vývodů žalovaného. Zatímco společník společnosti s ručením omezením a komplementář komanditní společnosti mají stejné právo na podíl na zisku, obchodní podíl prvního z nich je na rozdíl od později uvedeného nepřevoditelný (stejného názoru je také komentářová literatura, srov. Lasák, J. – Dědič, J. – Pokorná, J., et al. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014; komentář k § 31 a 123). To spolu s neomezeným ručením za dluhy společnosti činí účast komplementáře v Realtorii – i přes některé možné dílčí výhody popsané žalobkyní – o poznání méně přitažlivou než v případě nabytí obchodního podílu před změnou právní formy, a to i pro potenciálního kupce žalobkyně, jenž by nemohl podíl v Realtorii v budoucnu převést na žádný jiný subjekt. To platí tím spíše s ohledem na enormní zadlužení, které bude žalobkyni v důsledku emise dluhopisů tížit po dobu 20 let a které zahrnuje kromě výplaty úroků také výplatu nominální hodnoty dluhopisů. V této souvislosti soud podotýká, že žalovaný neidentifikoval jako nestandardní transakci využití cizího kapitálu za cenu navýšení nákladů bez dalšího (strana 26 žaloby dole), nýbrž jen v tomto konkrétním případě s ohledem na jeho okolnosti. Žalobkyně si v tomto bodě také částečně protiřečí, když na jedné straně popisuje výhodnost změny právní formy pro získání bankovního financování (strany 14, 15 a 33 žaloby), ale na druhé straně upozorňuje na to, že s ohledem na předmět podnikání nebylo žádné ze skupin podniků (výrobní ani realitní) dosud bankovní financování poskytnuto (přelom stran 15 a 16 žaloby).
29. Jako mnohem pravděpodobnější motivace pro tuto operaci (oproti hypotetickým scénářům nastíněným žalobkyní) se tak soudu ve shodě s žalovaným jeví splnění

podmínek vztahu mateřské a dceřiné společnosti a časového testu podílu mateřské společnosti (žalobkyně) na základním kapitálu dceřiné společnosti (Realtoria) podle § 19 odst. 3 ZDP, resp. nesplnění podmínek pro vyloučení finančních nákladů dle § 25 odst. 1 písm. zk) ZDP (bod 75 napadeného rozhodnutí). Jak žalovaný správně vyložil v bodě 133 svého rozhodnutí, bez změny právní formy Realtorie by dluhopisové úroky po naplnění časového testu 12 měsíců (§ 19 odst. 3 ZDP) nebyly ve smyslu § 25 odst. 1 písm. zk) ZDP daňově relevantní (úroky by představovaly náklad mateřské společnosti související s držbou podílu v dceřiné společnosti). V důsledku přeměny se však nenaplnil vztah mateřské a dceřiné společnosti a finanční náklady se staly ze zákona daňově uznatelné. Pro posouzení věci je pak zcela bez významu, že rozhodnutí o změně právní formy společnosti nepodléhá standardům péče řádného hospodáře a je výlučně v kompetenci valné hromady. Podstatou zneužití práva totiž je, že jde o jednání formálně dovolené. Zároveň soud považuje za vhodné poznamenat, že tato okolnost je sice ilustrativní pro průběh celé restrukturalizace, ale patří mezi méně významné indicie pro závěr o zneužití práva žalobkyní.

30. Také dobrovolný příspěvek jediného akcionáře do ostatních kapitálových fondů, jenž byl předpokladem plného započtení pohledávky z kupní ceny za převod podílu v Realtorii, měl pouze účetní povahu a jeho jediným cílem bylo eliminovat daňovou neúčinnost dluhopisových úroků. Navýšením vlastního kapitálu byl totiž splněn test nízké kapitalizace, vymezený v § 25 odst. 1 písm. w) ZDP, dle kterého jsou úroky z úvěrových finančních nástrojů (dluhopisové úroky), u nichž je věřitel osobou spojenou ve vztahu k dlužníkovi daňově uznatelné, pokud přesahují čtyřnásobek výše vlastního kapitálu emitenta dluhopisů (dlužníka), a to v jakémkoli období existence korunových dluhopisů až do jejich zániku (t. j. do roku 2032). Ani sám O. M. tak skupině svých podniků fakticky neposkytl žádné nové peněžní prostředky (body 95 a 102 napadeného rozhodnutí).
31. Zcela zásadní pro posouzení naplnění kritérií zneužití práva je skutečnost, že korunové dluhopisy nebyly určeny k obchodování na regulovaném nebo jiném trhu ani k veřejné nabídce (bod 109 napadeného rozhodnutí). Jejich výlučným upisovatelem byl žalobkynin jediný akcionář a člen představenstva, O. M., jenž coby vlastník celé skupiny fakticky vystupoval na obou stranách všech dotčených transakcí. Právě propojenost jednotlivých aktérů významně oslabuje žalobkynina tvrzení o ekonomické opodstatněnosti transakcí. Tento aspekt je ještě zvýrazněn okolností, že šlo o emisi korunových dluhopisů, u nichž bylo zdanění úrokového příjmu 15% srážkovou daní rovno 0 Kč. Shodného názoru byl také NSS v rozsudku č. j. 4 Afs 376/2021-60 z 31. 5. 2022, kde posuzoval emisi dluhopisů v rámci rodinného holdingu (šlo tedy o propojenost ještě méně zřejmou než v nynější věci; srov. body 29 a 31 rozsudku NSS). Zneužívající přitom není samotná emise korunových dluhopisů nebo dokonce zapojení úvěrového financování jako takové, jak naznačuje žalobkyně (strana 27 žaloby uprostřed, strana 3 a 4 repliky), nýbrž spojení emise korunových dluhopisů s jejich výlučným úpisem O. M. a s dalšími podezřelými okolnostmi. Obdobně není zneužitím práva samo o sobě to, že došlo k převodům majetku v rámci skupiny podniků O. M. (tedy že vlastník skupiny převedl něco „sám sobě“, srov. stranu 4 repliky), nýbrž zejména zapojení emise korunových dluhopisů upsaných O. M. do těchto transakcí).
32. V této souvislosti je z hlediska hodnocení (absence) ekonomického smyslu emise dluhopisů významné také to, že ze své podstaty nemohla být zdrojem externího financování, jímž žalobkyně opakovaně argumentuje, a to ani pro ni, ani pro skupinu subjektů patřících O.

M. Takové zdroje by naopak mohla přinést veřejná emise dluhopisů třetím osobám. Jak žalovaný správně podotkl v bodě 108 svého rozhodnutí, že právě pobídka k financování podnikání získáním finančních prostředků dluhem z cizích zdrojů je zákonným účelem stanovené možnosti emise dluhopisů (shodně body 31 a 35 rozsudku NSS č. j. 4 Afs 376/2021-60). Žalobkyni lze přitom přisvědčit, že emise korunových dluhopisů by byla za daných podmínek pro drobné investory z řad veřejnosti velmi výhodná (strany 14, 15 a 19 žaloby), obzvláště s ohledem na výši úroku 12 % ročně a na skutečnost, že žalobkyniny příjmy plynuly z dlouhodobě velmi stabilního zdroje (zejména z pronájmu nemovitostí). K takové emisi však žalobkyně nepřistoupila a veškeré dluhopisy naopak upsal O. M. Tato transakce navíc byla finančně zajištěna opět majetkem O. M., a to dokonce bez faktického poskytnutí jakýchkoli peněžních prostředků, toliko formou započtení (srov. bod 79 napadeného rozhodnutí). Stále se tak jednalo o financování v rámci skupiny subjektů patřících O. M., které samo o sobě samozřejmě není nepřípustné a nebylo by ani podezřelé (stejně jako zánik vzájemných závazků započtením), ale v kontextu ostatních okolností případu nemělo samo o sobě ekonomický smysl (k obdobnému závěru dospěl NSS v bodu 37 rozsudku č. j. 4 Afs 376/2021-60).

33. Jednalo se tudíž o uzavřený kruh vzájemně časově a finančně bezprostředně souvisejících transakcí, jenž v podstatě spočíval v uměle vytvořených účetních operacích a přesunech majetku O. M. mezi jednotlivými subjekty v jím ovládané skupině ve snaze získat daňovou výhodu. O všech těchto transakcích navíc rozhodoval O. M., jenž v nich vystupoval jednou jako člen statutárních orgánů několika subjektů, podruhé jako převodce obchodního podílu, potřetí jako poskytovatel dobrovolného příspěvku do kapitálových fondů a počtvrté jako upisovatel dluhopisů.

III. 4. Ekonomické opodstatnění restrukturalizace skupiny.

34. Žalobkyně nabídla v daňovém řízení několik ekonomických vysvětlení svých kroků. Žalovaný obecně připustil, že tyto kroky mohly mít i další ekonomické výhody (bod 144 napadeného rozhodnutí), ale zároveň správně zdůraznil, že byly zformulovány krajně obecně, dílem se týkaly nesouvisejících transakcí nebo restrukturalizace skupiny jako celku a neměly příčinnou souvislost s emisí korunových dluhopisů, neboť mohly být provedeny nezávisle na samotné emisi i na úpisu dluhopisů O. M.
35. Potenciální prodej skupiny podniků nebo některé ze společností třetí osobě by mohly být nepochybně realizovány bez ohledu na to, zda žalobkyně emitovala dluhopisy (nebo zda vůbec ve skupině podniků figurovala), stejně jako vstup třetí osoby do některé ze společností v pozici akcionáře. Pokud by bylo hlavním cílem skupiny získat do externího akcionáře, mohlo toho být dosaženo prostým převodem libovolně velkého podílu v Realtorii třetímu subjektu (jako to O. M. učinil ve vztahu k žalobkyni), a nebylo třeba za tím účelem včleňovat do skupiny novou společnost, a tím méně emitovat dluhopisy. V důsledku emise a úpisu dluhopisů, souvisejícího enormního zadlužení a změny právní formy Realtorie se žalobkyně naopak stala pro potenciálního externího investora méně lákavou, jak soud již shora vyložil. Žádné externí zdroje financování pak emise dluhopisů nepřinesla. Pokud žalobkyně namítá, že z dalšího prodeje dluhopisů by mohl být v budoucnu zvýšen její základní kapitál, pak nezbyvá než podotknout, že takový postup by se odvíjel výlučně od uvážení O. M., jenž může takto získané prostředky použít jakýmkoli jiným způsobem a zároveň může zvýšit žalobkynin vlastní kapitál i bez prodeje dluhopisů třetí osobě.

36. Všechny tyto hypotetické scénáře vyvolávají dojem dodatečného zdůvodnění, které sice může v budoucnu teoreticky přinést určité drobné ekonomické výhody. Nicméně ve srovnání s okamžitými a hmatatelnými výhodami, jimiž byl uznatelný výdaj na straně žalobkyně a nezdaněný příjem na straně O. M. (daňová úspora měla v souhrnu dosáhnout řádu stamilionů Kč), nelze považovat za přesvědčivé žalobkynino tvrzení, že šlo o cíl hlavní. Některé žalobkyniny argumenty vyznívají až poněkud absurdně: Na příklad když tvrdí, že hlavním účelem vydání korunových dluhopisů bylo, aby je O. M. mohl někdy v budoucnu převést na někoho jiného, pokud by se tak rozhodl. Nebo když tvrdí, že O. M. diverzifikoval své riziko tím, že k akciím své vlastní společnosti nově nabyt rovněž dluhopisy téže své společnosti. Žalobkyně také v obecné rovině zevrubně pojednává o výhodách korunových dluhopisů jako nástroje pro jejich emitenta i upisovatele (na příklad nízká nominální hodnota, jasně definovaná výše výnosu, přednost úrokových plateb před výplatou dividend), aniž by to ovšem dokládalo ekonomické opodstatnění této konkrétní emise. Tyto výhody by nadto mohly mít váhu při veřejné emisi dluhopisů, ale nikoli při jejich úpisu O. M., jenž se – coby žalobkynin jediný společník a vlastník celé skupiny – žádnému z rizik kompenzovaných těmito výhodami nevystavoval. Účelovost žalobkyniných tvrzení výrazně umocňuje skutečnost, že žádný ze shora popsáných spekulativních scénářů nebyl během téměř sedmi následujících let před vydáním napadeného rozhodnutí uskutečněn (bod 112 napadeného rozhodnutí).
37. Žalovaný dále přesvědčivě zpochybnil žalobkynino tvrzení, že hlavním účelem restrukturalizace bylo oddělení výrobní a nemovitostní skupiny, a to poukazem na skutečnost, že k takovému oddělení stejně nedošlo. Výrobní skupina KAVALIER si totiž ponechala nemovitosti na cca 760 listech vlastnictví a byla do ní zařazena také společnost obchodující s realitami; naproti tomu řada společností v realitní skupině REALTORIA nevlastnila žádný nemovitý majetek (v podrobnostech srov. bod 116 napadeného rozhodnutí). Případné oddělení těchto dvou skupin však nijak nesouvisí s žalobkyniným začleněním do skupiny a tím méně s emisí dluhopisů.
38. Žalobkyně popsala několik dalších obecných ekonomických motivací, které vztáhla k restrukturalizaci jako celku, aniž dostatečně vysvětlila, jak do nich zapadá emise korunových dluhopisů nebo vůbec žalobkynino začlenění do skupiny. To jde naopak proti některým z uvedených záměrů, které si ostatně v několika případech navzájem odporují. Žalobkyně tak deklarovala na jedné straně snahu o ochranu majetku O. M. vsunutím další společnosti mezi něj a mezi reálně podnikající Realtorii (strana 13 žaloby) a na druhé straně snahu o zjednodušení organizační struktury skupiny (strany 16 a 18 žaloby), nižší provázanost jednotlivých společností (strana 7 žaloby dole) a efektivnější prosazování rozhodnutí vlastníka (strana 12 žaloby dole). Realizaci posledních tří záměrů pak mohlo jen těžko napomoci zařazení nové společnosti do skupiny, neboť každý další článek organizační strukturu a prosazování vůle vlastníka nutně komplikuje. Argumentace zjednodušením řízení skupiny je navíc zavádějící. Žalobkyniným včleněním do skupiny totiž k žádné změně řízení nedošlo: zatímco jediným jednatelem Realtorie, s.r.o., byl O. M., po převodu obchodního podílu v této společnosti na žalobkyni a změně právní formy Realtorie na komanditní společnost se staly statutárním orgánem (komplementáři) této společnosti žalobkyně a SERICEA SE, jejichž statutárním orgánem (jediným členem představenstva) byl opět O. M. V této souvislosti pak není zřejmé, jak by mohlo žalobkynino zařazení do skupiny (a tím méně emise dluhopisů) zjednodušit předání vedoucích pozic najatým manažerům nebo předání řízení celé skupiny jiné osobě; na těchto možnostech se popsánými kroky ničeho nezměnilo. Důvodná nejsou ani obecná

tvrzení ohledně eliminace nákladů, diverzifikace rizik a usnadnění financování, jelikož není zřejmé, jak konkrétně se dotýkají žalobkyně, jejíž úloha ve skupině spočívala ve zkoumaných zdaňovacích obdobích toliko v přijímání podílu na zisku v Realorii a vyplácení úroků z tohoto příjmu O. M.

39. Na tomto místě soud považuje za potřebné zdůraznit dva aspekty posuzovaného případu. Za prvé: Jak správně podotkl žalovaný, česká úprava nezná holdingovou daň a pro posouzení daňové uznatelnosti výdajů daňového subjektu je podstatná jejich souvislost s podnikáním i dosaženým příjmem výlučně tohoto subjektu. Každá společnost ze skupiny ovládané O. M. je samostatným daňovým subjektem, vede samostatné účetnictví a podává samostatně daňová tvrzení. Daňovou účinnost nákladů jednoho daňového subjektu tak nelze prokazovat možnými výnosy či výhodami jiného daňového subjektu, byť ve skupině vlastněné stejnou osobou. Výhody plynoucí z restrukturalizace jiným subjektům ve skupině a zejména O. M. (včetně výhod spočívající v pravidelném, vysokém a nezdaněném příjmu), jejichž popis tvoří těžiště žaloby, tak nemohou představovat ekonomické opodstatnění žalobkyniných dluhových nákladů (§rov. bod 113 napadeného rozhodnutí). Za druhé: Naprostá většina žalobkyniných výhod nemá příčinnou souvislost s předmětnou emisí dluhopisů, neboť jich bylo možno dosáhnout nezávisle na emisí korunových dluhopisů a jejich upsání O. M.

III. 5. Znalecký posudek předložený žalobkyní.

40. Žalobkyně předložila v daňovém řízení na podporu svých tvrzení o ekonomické opodstatněnosti provedených transakcí znalecký posudek č. 373-4065/2018, zhotovený společností Equity Solutions Appraisals s.r.o., IČO: 289 33 362, a později dodatek č. 1 tohoto posudku.
41. K tomu je třeba předně uvést, že znalecký posudek má v daňovém řízení místo tehdy, závisí-li rozhodnutí na posouzení otázek, k nimž je třeba odborných znalostí, které správce daně nemá [§ 95 odst. 1 písm. a) daňového řádu]. Jedná se typicky o otázky odborné, zejména technické, nikoli právní. Znalec tak na příklad není oprávněn odpovídat na otázku směřující do správnosti zdanění. Zároveň platí, že správce daně je v praxi schopen posoudit většinu odborných otázek sám, bez využití služeb znalce. [Rozeňnal, T. *Daňový řád. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer (ČR), 2019, komentář k § 95]. Správce daně i žalovaný totiž vykonávají ze zákona mimo jiné správu daní (§ 7 a § 10 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky), k čemuž jsou vybaveni odborným aparátem, a jsou tedy v zásadě schopni příslušné otázky posoudit (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 284/2017 - 38 ze dne 19. 9. 2018).
42. Obsah i závěry znaleckého posudku a jeho dodatku se víceméně shodují s žalobní argumentací, která z posudku zjevně vychází. Znalec tak značně obecně konstatoval, že bylo dosaženo cílů transakce prezentovaných žalobkyní a že jí „uváděné ekonomické důvody jsou pro zdůvodnění transakce přípustné“. Znalec se však, stejně jako žalobkyně, vyjadřoval zejména k důvodům a cílům restrukturalizace jako celku, případně k jejím specifitějším aspektům, které jsou pro posouzení účelovosti emise dluhopisů a jejich úpisu O. M. bez významu (na příklad vznik oceňovacího rozdílu v Realorii nebo úloha této společnosti ve skupině). Daňové orgány ostatně určité ekonomické přínosy restrukturalizace nevyloučily. Pokud jde o transakce související s emisí korunových dluhopisů, které jsou z hlediska předmětu řízení rozhodující, nezáviselo rozhodnutí správce daně na posouzení žádných otázek, k nimž by neměl odborné znalosti. Spor byl

zejména o posouzení účelovosti a vzájemné souvislosti několika transakcí personálně i majetkově propojených subjektů a o daňové důsledky těchto transakcí. K posouzení těchto otázek nebylo třeba žádných technických nebo jinak specifických znalostí (k vymezení takových znalostí srov. rozsudek NSS č. j. 10 Afs 24/2014-119 z 11. 6. 2015). Daňové orgány si při tom naopak vystačily se základními znalostmi ekonomiky podniku a daňového práva, které v rámci výkonu svých pravomocí při správě daní využívají běžně.

43. Znalecký posudek předložený žalobkyní tedy neměl v řízení „privilegované“ postavení důkazu, jehož odborné závěry nemohou daňové orgány nahradit vlastní úvahou, požadované žalobkyní na straně 22 žaloby. Naopak představoval toliko polemiku s názorem daňových orgánů, který mohl působit toliko vahou své argumentační přesvědčivosti.
44. Žalovaný se vypořádal s obsahem znaleckého posudku přesvědčivě tím, že poukázal na konkrétní okolnosti, jež nevzal znalec v potaz a jež měly nutně vliv na správnost jeho závěrů (zejména body 140 a 143 napadeného rozhodnutí), ale především prezentací vlastního hodnocení zjištěných skutečností a právního názoru, které správnost závěrů znaleckého posudku spolehlivě vyvracejí. Není pravda, že by daňové orgány odmítly tento důkaz provést, jak tvrdí žalobkyně. Daňové orgány však naznaily, že tento důkaz neprokazuje žalobkynin tvzení, a tento svůj názor dostatečně a přesvědčivě odůvodnily, a to včetně vypořádání dodatku č. 1 znaleckého posudku (body 137 až 146 rozhodnutí žalovaného). Napadené rozhodnutí proto není nepřezkoumatelné.
45. Soud nezjistil ani pochybení při výslechu znalce v odvolacím řízení. Znalecký posudek předložila v daňovém řízení žalobkyně, a – jak soud již vyložil – pro rozhodnutí věci nebyl potřebný. Bylo tedy čistě na žalobkynině uvážení, jaké skutečnosti jím mají být tvrzeny nebo jaká tvrzení jím mají být prokázána, a bylo na její zodpovědnosti, aby znalecký posudek byl k tomuto účelu způsobilý. (Totéž platí samozřejmě také o výslechu znalce). Žalobkynin zástupce byl výslechu znalce v souladu s § 95 odst. 4 daňového řádu přítomen a mohl mu klást otázky, čehož také využil. Jestliže z výslechu znalce nevyplývaly skutečnosti odůvodňující správnost žalobkyniných tvrzení, je třeba to přičíst výhradně k tíži žalobkyně, jež tento důkaz navrhla, a nikoli k tíži správce daně. Ten své důkazní břemeno v řízení unesl bez ohledu na tento důkazní prostředek.

III. 6. V posuzované věci došlo ke zneužití práva.

46. Podstata věci spočívá v tom, že O. M. nabyt podíl v obchodní společnosti, která před koncem období skýtajícího daňově výhodný režim připravila emisi korunových dluhopisů v hodnotě jedné miliardy, aniž vykonávala jakoukoli ekonomickou činnost (tedy v rozporu s ekonomickou podstatou emise dluhopisů). Následně O. M. jako předseda představenstva a jediný akcionář žalobkyně rozhodl o úplatném nabytí obchodního podílu v Realtorii od sebe samého coby fyzické osoby. Poté upsal veškeré korunové dluhopisy, které neveřejně vydala jím vlastněná společnost (žalobkyně). Cílem účelově provázaných operací mezi spojenými osobami v období od 26. 9. 2013 do 7. 11. 2013 bylo vytvoření dvou „průtokových“ společností, žalobkyně a SERICEA SE, tedy společností bez majetku a zaměstnanců, nevyvíjejících žádnou ekonomickou činnost, které jako komplementářky komanditní společnosti pouze eliminovaly téměř celý zisk ekonomicky aktivní Realtorie a zajišťovaly výplatu úroků z dluhopisů jedinému žalobkyninu akcionáři, který je současně i jediným vlastníkem celé skupiny podniků. O. M. tedy v podstatě toliko přeskupil majetek ve skupině jím plně ovládaných subjektů, když přeměnil některé své vlastnictví z přímého

na nepřímé, aniž pozbyl cokoli ze svého vlivu a aniž skupina získala jakýkoli nový kapitál nebo aniž došlo k podpoře jejího podnikání (což je právě cíl emise dluhopisů). Veškeré transakce spojených společností byly od počátku nastaveny tak, aby optimalizovaly zisk a jiné výhody pro O. M. (dobře to ilustruje na příklad žalobkynina argumentace v části 1.2.1 žaloby), avšak došlo k nim právě proto, že O. M. všechny zapojené subjekty ovládal; nespojené subjekty by neměly k řadě z realizovaných kroků ekonomickou motivaci, neboť pro ně samotné nedávaly smysl.

47. Jediné smysluplné vysvětlení souhrnu transakcí obklopujících emisi dluhopisů tak nabídly daňové orgány. Spočívá v tom, že popsaný postup měl primárně jednak vytvořit dlouhodobé zatížení žalobkyně vysokými nákladovými úroky, jež by byly uplatňovány jako daňově uznatelné náklady ve smyslu § 24 ZPD a jež by vedly ke snížení žalobkyniny daňové povinnosti, jednak zajistit úrokový příjem nezatížený srážkovou daní pro O. M. (šlo o 120 milionů Kč ročně po dobu 19 let). Případné další ekonomické efekty emitovaných dluhopisů měly pouze druhotnou povahu a marginální význam, a to obzvlášť za situace, kdy žalobkyní avizované akvizice realizovány nebyly a u obecně formulovaných ekonomických cílů scházela příčinná souvislosti s emisí korunových dluhopisů a jejich upsáním O. M. Jednalo se tedy o transakce bez reálného ekonomického významu, jejichž převažujícím smyslem bylo vytvoření podmínek pro získání daňové výhody na straně žalobkyně i upisovatele dluhopisů. Již z toho je patrný rozpor se smyslem zákona o daních z příjmů, neboť předmětem daně z příjmů právnických osob jsou příjmy z činností a nakládání s majetkem, které sledují racionální účel a nikoli pouze snížení daňové povinnosti. Mezi žalobkyninými kroky a získáním výhody je pak též jednoznačně patrná i příčinná souvislost, neboť bez nich by k získání popsané daňové výhody nedošlo.

IV. Závěr a náklady řízení.

48. Soud má ve shodě s daňovými orgány za to, že v posuzované věci byl naplněn objektivní i subjektivní prvek testu zneužití práva. Tento závěr vede nevyhnutelně k tomu, že správce daně nemohl nákladové úroky z emitovaných dluhopisů uznat coby náklady ve smyslu § 24 ZDP. Jakkoli emise korunových dluhopisů (do konce roku 2012 s nezdaněnými příjmy v podobě úroků), jakož i uplatnění nákladových úroků nejsou samy o sobě v rozporu se zákonem, je to souhrn veškerých zjištěných okolností, z něž je zřejmé zneužití práva, jemuž nelze poskytnout soudní ochranu.
49. Žádný z žalobních bodů neshledal soud důvodným, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
50. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. června 2022

JUDr. Slavomír Novák
předseda senátu